

Handläggare

Anette Iversen
063-193293, 070-2125399
anette.iversen@inlandsbanan.se

Datum

2017-09-15

Vår beteckning

DIA 227

Underlag inför samråd om tillståndsansökan för mellanlagring av impregnerad träsliper (destruktionssliper) vid Ulriksfors driftplats enligt 9 kap. 6§ Miljöbalken

Sökande Inlandsbanan AB
Box 561
831 27 ÖSTERSUND
Tel. 063-19 31 00
Fax 063-19 31 09
info@inlandsbanan.se
www.inlandsbanan.se

Organisationsnr. 556438-1795

Fastighetsbeteckning för sökt Verksamhet Risselås 1:51

Fastighetsägare Trafikverket

Kommun Strömsund

Kontaktpersoner:

Miljöhandläggare Anette Iversen, Inlandsbanan AB
063-19 32 93
anette.iversen@inlandsbanan.se

Banförvaltare Anders Persson, Inlandsbanan AB
063-19 31 17
anders.persson@inlandsbanan.se

Verksamheten – bakgrund och omfattning

På senare år har intresset för inlandsbanans betydelse som en viktig transportlänk ökat, framför allt när det gäller att överföra tunga transporter från väg till järnväg. Man ser också ett behov av att kunna använda inlandsbanan för omledning av tågtrafik vid större arbeten eller stopp på stambanan.

Slipern är en av de viktigaste komponenterna i ett järnvägsspår. Den ska säkerställa att spårvidden hålls konstant (1435 mm) samt bära de stora tyngderna från tågtrafiken. Med tiden försämras sliperens egenskaper på grund av röta m.m. vilket leder till ett instabilare spår med stora säkerhetsrisker som följd.

Slipern på sträckan mellan Östersund och Storuman är till viss del mellan 30 – 50 år gammal, i vissa fall ännu äldre, vilket medför en risk för utmattning av spåret pga av de tyngre tåg som kör längs banan. För att säkerställa banans motståndskraft måste stora delar av det gamla slipersbeståndet bytas ut.

Vid ett sliperbyte byts den gamla uttjänta slipern ut mot en ny med hjälp av en rälsgående sliperbytare. Den uttjänta slipern läggs åt sidan i spåret för att kort därefter plockas upp av en rälsgående lastbil för transport till en närliggande mellanlagringsplats. När ett tillräckligt stort antal slipers samlats ihop för att fylla ett tåg, (ca 600 ton el. 8500 st), transporteras de till en anläggning godkänd för destruktion av impregnerat trä. I dagsläget skickar Inlandsbanan AB sina destruktionsslipers till Rundvirke Pools i Kälarne samt Solör Bioenergi i Trollhättan. Där flisas kreosotslipern som sedan förbränns i värmeverk. Askan återanvänds som skogsgödsel. En mindre del, <10 % av slipern, kan vara impregnerad med arsenikhaltiga impregneringsmedel som härstammar ända från 1940 talet. Dessa sorteras ut vid mottagningsanläggningen och förbränns i speciellt godkända pannanläggningar. Askan kan fortfarande innehålla arsenik och tungmetaller varför den inte kan återanvändas.

Ett sliperbyte med alla kringarbeten beräknas kunna pågå under ca 8 månader per säsong. Det innebär att det under den tiden måste finnas möjlighet att mellanlagra sliper på en mellanlagringsplats innan den transporteras bort för destruktion. Det beräknas att det krävs 5 – 6 tåg a´ 600 ton för att transportera bort all sliper under en säsong. Den totala mängden sliper på mellanlagringsplatsen under en säsong beräknas till ca 3000 ton eller 40 000 sliper.

Efter att säsongen för sliperbytet är avslutad avstädas mellanlagringsplatsen från sliperrester och annat skräp som uppstått under mellanlagringstiden. Slipersrester behandlas som miljöfarligt avfall, dvs går tillsammans med den övriga slipern till destruktion.

Verksamhetskod

Den planerade verksamheten kräver tillstånd enligt Miljöprövningsförordning SFS 2013:251

29 kap. Avfall

Lagring som en del av att samla in avfall

50 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.50 gäller för att lagra farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är

1. mer än 5 ton och utgörs av olja,
2. mer än 30 ton och utgörs av blybatterier,
3. mer än 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter,
4. mer än 30 ton och utgörs av impregnerat trä,
5. mer än 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller
6. mer än 1 ton i andra fall. Förordning (2016:1188).

Enligt ändringsförordning SFS 2016:1188 till miljöprövningsförordning SFS 2013:251 är den planerade verksamheten inte att betrakta som en industriutsläppsverksamhet lydande under industriutsläppsförordningen SFS 2013:250.

Lokalisering

Ulriksfors driftplats är belägen efter inlandsbanan ca 4 km öster om Strömsunds tätort, se figur 1. På platsen finns sidospår, lastkaj samt lastspår som leder till den planerade mellanlagringsplatsen av destruktionsslipern. Fastighetsbeteckningen är Risselås 1:51 och ägs av Trafikverket men förvaltas av Inlandsbanan AB.

Figur 1: Ulriksfors driftplats

Planförhållanden

Platsen ligger ej inom detaljplan och är ej inom vattenskyddsområde för vattentäkt. Avståndet till närmaste vattendrag, Faxälven/fångsjön, är ca 300 m, se figur 1.

Närboende finns i det gamla stationshuset ca 135 m norr om den tänkta mellanlagringsplatsen och ingår inom samma fastighetsbeteckning som den tilltänkta mellanlagringsplatsen (Risselås 1:51). Ca 250–300 m från den tilltänkta platsen finns ett bebyggt område med bostadshus och industri.

Storleken på mellanlagret beräknas bli 1,42 ha, se figur 2

Figur 2: Det planerade mellanlagrets storlek och lokalisering.

Verksamhetens förutsedda miljöpåverkan

En 30 – 50 år gammal sliper beräknas ha förlorat en stor del av den kreosotolja den ursprungligen impregnerades med.

Den kreosotolja som återstår i den gamla slipern finns in mot kärnan. Risken för ytterligare utsläpp/urlakning av kreosot till mark och vatten under den korta lagringstiden på omlastnings/mellanlagringsplatsen i Ulriksfors bedöms därför som obetydlig. Den omisskännliga lukten av kreosot som kan uppfattas från ny sliper, är obetydlig hos den gamla slipern.

För att ändå säkerställa att inga föroreningar påverkar marken kommer den att täckas med en tät duk under slipertraven. Därefter täcks ovansidan av traven med en tät duk för att förhindra att regn- och smältvatten lakar ur eventuella rester av impregneringen till marken.

Uppstädning av upplagsplatsen kommer att göras både under samt efter avslutad säsong när all sliper är bortforslad. Eventuella sliperrester kommer att gå med den övriga slipern till destruktion. Krav på detta ställs också av Inlandsbanan AB i det

ramavtal som tecknats med Inlandsbanan AB:s spårentreprenör, där anges bl a att upplagsplatser m.m. ska avstädas. Detta kommer också att följas upp av Inlandsbanan AB:s egen personal.

Inlandsbanan AB bedömer miljöpåverkan som liten i de fall gamla slipers korttidslagras under kontrollerade former på särskild mellanlagringsyta. Alternativet att låta den utbytta slipern ligga kvar efter banvallen i avvaktan på bortforsling för destruktion innebär större risker för utsläpp till miljön.

Ett visst buller kan uppstå från den rälsgående "lastbil" som transporterar in slipern till mellanlagringsplatsen. Även tåget som transporterar bort slipern avger ett visst buller. Bedömningen är dock att detta mindre buller inte ska verka störande för närboende. Detta på grund av att arbetena med att transportera in slipern inte bedrivs kontinuerligt utan endast några timmar per dag. Lastningen av varje tåg (5-6 tåg) för borttransport av slipern beräknas ta 3-4 timmar per tåg. Alla fordon är dessutom utrustade med effektiv ljuddämpning.

Lossnings- och lastningsarbetet på mellanlagringsplatsen utförs med hjälp av spårgående fordon. Därför bedöms risken för damning som obetydlig.

Verksamheten kommer att tillståndsprövas enligt miljöbalken.

Den verksamhet som vi planerar är tillståndspliktig enligt miljöbalken. Prövningen omfattar en rad moment som syftar till att ge berörda parter möjlighet att påverka kommande beslut. Denna information är ett led i samrådsprocessen. Samråd ska genomföras innan ansökan upprättas. Den som söker tillstånd ska lämna upplysningar till de som kan komma att beröras av verksamheten så att de ges möjlighet att fråga och lämna synpunkter. De synpunkter som framkommer under samrådet ska redovisas till länsstyrelsen och prövningsmyndigheten.

Vi kommer att ha ett samrådsmöte den 11 oktober 2017 kl. 16:00- 18:00 i Ulriksfors bystuga.

Du är välkommen till mötet för att få ytterligare information och tillfälle att framföra synpunkter, förslag och invändningar. Du är också välkommen att lämna allmänna upplysningar om sådant som vi bör känna till i vår fortsatta planering.

Har du inte möjlighet att närvara vid mötet så kan du lämna dina synpunkter till Anette Iversen på telefon 063-193293 Du kan också skicka in dina synpunkter till oss på adressen anette.iversen@inlandsbanan.se eller mejla på adressen jamtland@lansstyrelsen.se. Synpunkterna ska vara oss tillhanda senast den 11/10-2017

Hur går tillståndsprövningen till?

För dig som är berörd av verksamheten är det viktigt att känna till hur tillståndsprövningen enligt miljöbalken går till. Här ges en kortfattad beskrivning. För utförligare information kontakta Länsstyrelsen (alt. se www.lansstyrelsen.se/vasternorrland sök på rapporten Att söka tillstånd till miljöfarlig verksamhet).

- Efter att samråd har genomförts upprättar sökanden en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som tillsammans med ansökan lämnas in till Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Västernorrland.
- Vid behov åläggs sökanden att komplettera ansökningshandlingarna.
- Ansökningshandlingarna kungörs i ortstidningarna och allmänheten ges tillfälle att yttra sig till Miljöprövningsdelegationen. Om du har synpunkter är det viktigt att du skriftligen skickar in dina synpunkter i detta skede.
- Miljöprövningsdelegationen begär också in yttranden från den kommunala nämnden, länsstyrelsen m.fl.
- Inkomna yttranden granskas och sökanden ges möjlighet att bemöta dem.
- Miljöprövningsdelegationen fattar beslut och beslutet kungörs i ortspressen.
- Om tillstånd ges kan beslutet överklagas av sakägare så som närboende och andra berörda. Överklagande prövas av Mark- och miljödomstolen.

Inlandsbanan AB

Anette Iversen
Miljöhandläggare